

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<http://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/523>

Jautājums	<i>Makaroni</i> vai <i>pasta</i>?
Atbilde	Pašlaik latviešu valodā vārdi <i>makaroni</i> un <i>pasta</i> vēl tiek lietoti tradicionāli ierastās atšķirīgās nozīmēs, lai gan vārdam <i>pasta</i> jau fiksētas divas nozīmes: gan tradicionāli ierastā, gan jaunākā – no Rietumeiropas valodām un tradīcijām pārņemtā. Par tradicionālām nozīmēm uzskatāmas: <i>makaroni</i> – ‘kaltēti neraudzētas kviešu mīklas izstrādājumi caurulīšu (arī lentīšu, spirāļu, zvaigznīšu u. c.) veidā’. Piemēram, <i>olu makaroni</i>; <i>pasta</i> – ‘masa, ko gatavo no pulverveida vielām, tās sajaucot ar viskozu šķidrumu; bieza vai pusšķidra masa’. Piemēram, <i>zobu pasta</i>, <i>saimniecības pasta</i>, <i>slīpēšanas pasta</i>, <i>tomātu pasta</i>. Līdzīgi vārdi skaidroti arī „Ilustrētajā svešvārdu vārdnīcā”. „Mūsdienu latviešu valodas vārdnīcā” vārdam <i>pasta</i> jau ir norādītas divas nozīmes: 1. ‘mīklai vai biežputrai līdzīgas konsistences masa’. Piemēram, <i>zobu pasta</i>, <i>saimniecības pasta</i>, <i>tomātu pasta</i>; 2. ‘dažādi makaronu izstrādājumi; ēdiens, kas gatavots no kāda makaronu veida’. Piemēram, <i>itāliešu krodziņā piedāvā gan pastu, gan picu</i>. Savukārt „Angļu-latviešu vārdnīcā” <i>pasta</i> ir tikai ‘makaronu ēdiens (ar tomātiem un sieru)’. Lai gan pēdējā laikā itāļu (arī angļu u. c.) valodas un tradīciju ietekmē Latvijā palaikam <i>makaroni</i> vai to ēdieni tiek dēvēti par <i>pastu</i>, Latvijas terminologi un pārtikas speciālisti lieto terminu <i>makaroni</i> un uzskata, ka šobrīd nav pamatota iemesla šo terminu mainīt, tajā pašā laikā nenoliedzot iespēju, ka ar laiku termins <i>pasta</i> lielāko Rietumeiropas valodu ietekmē varētu arī aizstāt terminu <i>makaroni</i>.
Avoti	<i>Latviešu valodas vārdnīca</i>. Red. D. Guļevska, I. Rozenštrauha, D. Šnē. Rīga : Avots, 2006, 617., 803. lpp.

